

Motion till riksdagen 2021/22:3098

av Cecilia Widegren (M)

Närproducerade livsmedel

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen på EU-nivå ska verka för att andelen närproducerade och närödlade livsmedel i den offentliga upphandlingen ökar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Vid en granskning i Skaraborg där köttets ursprung i tre olika kommuner spårades visade resultatet att nästan varannan köttvara innehåller kött från utlandet. Trots att Skaraborg är en del av Sverige med många djuruppfödare och lokala slakterier köper kommunerna nästan allt kött från stora nationella leverantörer. Kommunerna säger sig vilja öka andelen svenska och lokala livsmedel, men trots det tvingas fyra av tio kostchefer att välja mellan att köpa lokalt eller svenskt minst en gång i månaden. Den absolut vanligaste orsaken anges vara kostnaden.

Det är bra att Sverige ställer höga krav på djuruppfödare då det bidrar till god djuromsorg, kvalitet och livsmedelssäkerhet. Men staten, kommuner och regioner ställer inte alltid krav på att leverantörerna ska leva upp till den svenska djurskyddslagstiftningen när de upphandlar mat till offentliga måltider, då svensk mat oftast är dyrare. Svenska leverantörer har därmed sämre konkurrensvillkor när det offentliga upphandlar eftersom prislappen vanligtvis styr i den offentliga upphandlingen, samtidigt som kommunens tillsyn kräver att uppfödare i kommunen följer svensk lagstiftning.

Enligt dagens regelverk får till exempel restaurangen i riksdagen inte ställa långtgående krav som diskriminerar vissa leverantörer inom EU, som att äggen ska vara svenska, eftersom lagen om offentlig upphandling inte tillåter det.

Denna problematik har även kommuner och regioner när de upphandlar ägg till serviceboenden, skolor, dagisverksamhet med mera. Kommunens bönder ska följa svensk djurskyddslag, men kommunen behöver inte upphandla enligt svensk lagstiftning. Offentlig upphandling bör gynna inköp av livsmedel som produceras under goda villkor.

Efterfrågan på närproducerat med lokal förädling har ökat de senaste åren, vilket har gjort att utbudet växer hela tiden. Med fler kvalitativa råvaror finns fler som skulle kunna delta i offentliga upphandlingar. Det är viktigt att fortsätta att utveckla möjligheter för offentliga aktörer såsom kommuner, regionen och staten att upphandla lokalt. Varje dag serveras över tre miljoner måltider i vård, skolor och omsorg. Låt merparten av dessa kunna välja att äta närproducerat.

Det är därför hög tid att riksdagen tillkännager för regeringen att regeringen ska verka för förändrade upphandlingsregler på EU-nivå, för att möjliggöra för staten, offentliga myndigheter, kommuner och regioner att de livsmedel som de upphandlar garanterar en god kvalitet och bra djuromsorg.

Cecilia Widegren (M)